

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KABUL EDİLEBİLİRLİK HAKKINDA KARAR

Başvuru no. 47622/10

Ercan ARICAN / Türkiye

Başkan,

Julia Laffranque,

Hâkimler,

Paul Lemmens,

Valeriu Grițco,

ve *Bölüm Yazı İşleri Müdür Yardımcısı* Hasan Bakırcı'nın katılımıyla 5 Eylül 2017 tarihinde Komite halinde toplanan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (İkinci Bölüm),

13 Temmuz 2010 tarihinde yapılan yukarıda anılan başvuruyu göz önüne alarak,

Davalı Hükümet tarafından sunulan görüşleri dikkate alarak,

Gerçekleştirilen müzakerelerin sonucunda aşağıdaki kararı vermiştir:

© T.C. Adalet Bakanlığı, 2019. Bu gayri resmî çeviri, Adalet Bakanlığı, İnsan Hakları Dairesi Başkanlığı tarafından yapılmış olup, Mahkeme açısından bağlayıcılığı bulunmamaktadır. Bu çeviri, davanın adının tam olarak belirtilmiş olması ve yukarıdaki telif hakkı bilgisiyle beraber olması koşulu ile Adalet Bakanlığı, İnsan Hakları Dairesi Başkanlığına atıfta bulunmak suretiyle ticari olmayan amaçlarla alıntılanabilir.

OLAYLAR

1. Başvuran Ercan Arıcan, 1965 doğumlu bir Türk vatandaşı olup, başvurunun yapıldığı dönemde Denizli Cezaevi'nde tutuklu bulunmaktaydı.

2. Türk Hükümeti ("Hükümet"), kendi görevlisi tarafından temsil edilmiştir.

3. Dava konusu olaylar, taraflarca ileri sürüldüğü şekliyle, aşağıdaki gibi özetlenebilir:

4. Başvuranın hapis cezasının infaz edildiği Uşak Cezaevi'nde 30 Ekim 2000 tarihinde bir cezaevi ayaklanması meydana gelmiştir. Üç gün süren olay sırasında, karşıt gruplar arasındaki çatışmalar sonucunda, altı tutuklu öldürülmüş ve yirmi üç tutuklu yaralanmıştır.

5. Başvuran, 27 Kasım 2001 tarihinde, sorgu hâkiminin huzuruna çıkarılmış ve söz konusu hâkim, cinayet ve cinayete teşebbüs şüphesiyle başvuranın tutuklu yargılanmasına karar vermiştir.

6. Cumhuriyet Savcısı, 30 Ekim 2001 tarihinde, Uşak Ağır Ceza Mahkemesi'ne bir iddianame sunmuş ve diğer otuz bir kişi ile birlikte başvuranı, altı kişiyi öldürmek ve öldürmeye teşebbüs etmek ile suçlamıştır.

7. Uşak Ağır Ceza Mahkemesi, 29 Nisan 2011 tarihinde, başvurana atılı suçları sabit bulmuş ve başvuranı toplam yüz seksen altı yıl hapis cezasına mahkûm etmiştir. Aynı zamanda, ilgili mahkeme, başvuranın tutukluluğunun devamına karar vermiştir.

8. Başvuran temyiz başvurusunda bulunmuştur. Yargıtay, 23 Şubat 2012 tarihinde, nihai cezayı ömür boyu hapis cezası şeklinde düzelterek kararı onamıştır.

ŞİKÂYET

9. Başvuran, Sözleşme'nin 5 § 3 maddesi kapsamında, yargılama öncesi tutukluluk süresinin aşırı derecede uzun olduğundan şikâyetçi olmuştur.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME

10. Başvuran, Sözleşme'nin 5 § 3 maddesi kapsamında, tutukluluk süresinin makul olmayan derecede uzun olduğunu ileri sürmüştür.

11. Hükümet, Mahkeme'den, iç hukuk yollarının tüketilmediği gerekçesiyle söz konusu başvuruyu reddetmesini talep etmiştir. Hükümet, bu bağlamda, Ceza Muhakemesi Kanunu'nun ("CMK") 141. maddesi uyarınca, kanuna aykırı tutukluluk nedeniyle tazminat talep etme imkânına atıfta bulunmuştur.

12. Başvuran, buna cevaben herhangi bir görüş ibraz etmemiştir.

13. Mahkeme, tutukluluğun uzunluğuna ilişkin olarak CMK'nın 141. maddesi ile öngörülen iç hukuk yolunun, *Demir/Türkiye* ((k.k.), no. 51770/07, §§ 17--35, 16 Ekim 2012) davasında incelendiğini ve söz konusu davada, bu hukuk yolunun haklarındaki mahkûmiyet kararları kesinleşen başvuranlar tarafından tüketilmesi gerektiğine karar verdiğini gözlemlemektedir.

14. Mahkeme, somut davada, başvuranın mahkûmiyetinin 23 Şubat 2012 tarihinde kesinleştiğini kaydetmektedir. Bu tarihten itibaren başvuran, CMK'nın 141. maddesi uyarınca tazminat talep etme hakkına sahip olmasına rağmen (bk. yukarıda anılan *Demir*, § 35), bu yola başvurmamıştır.

15. Mahkeme, iç hukuk yollarının tüketilip tüketilmediğine ilişkin değerlendirmenin, normal şartlarda, Mahkeme'ye başvurunun yapıldığı tarih esas alınarak gerçekleştirildiğini yinelemektedir. Ancak, Mahkeme'nin birçok kararında belirttiği üzere, bu kural, her davanın kendine özgü koşullarıyla haklı kılınabilecek istisnalara tabidir (bk. *İçyer/Türkiye* (k.k.), no. 18888/02, § 72, AİHM 2006-I). Mahkeme, daha önce, ceza yargılamalarındaki nihai karardan sonra uygulanabilir hale gelen, tutukluluğun uzunluğuna ilişkin yukarıda belirtilen hukuk yolu ile ilgili davalarda bu kuraldan ayrılmıştır (bk., diğer kararlar arasında, *Tatal ve*

Diğerleri/Türkiye (k.k.), 11929/12, 28 Ocak 2014). Mahkeme, söz konusu istisnanın somut davada da uygulanması gerektiği kanaatindedir.

16. Sonuç olarak, Mahkeme, Hükümetin itirazını dikkate alarak, başvurunun Sözleşme'nin 35 §§ 1 ve 4. maddesi uyarınca iç hukuk yollarının tüketilmemiş olması nedeniyle reddedilmesi gerektiği sonucuna varmıştır.

Bu gerekçelerle, Mahkeme, oy birliğiyle,

Başvurunun kabul edilemez olduğuna *karar vermiştir*.

İşbu karar İngilizce olarak tanzim edilmiş olup, 28 Eylül 2017 tarihinde yazılı olarak bildirilmiştir.

Hasan Bakırcı
Yazı İşleri Müdür Yardımcısı

Julia Laffranque
Başkan